

هشتگ روز

تشییع جنازه یک قاتل و چندین سؤال

۲۱ آبان سال گذشته یک اتفاق تلخ در پاسوج همه را بهت زده کرد. محسن داوودی، پزشک متخصص قلب و عروق در مسیر بازگشت به خانه به قتل رسید. قاتل، برادر یکی از بیماران جان باخته بود که به روایت محمد میرخانی، مشاور اجتماعی سازمان نظام پزشکی، «قاتل ابتدا با چاقو به گردن دکتر داوودی آسیب رسانده و بعد با اسلحه گرم به قفسه سینه او شلیک کرده است. قاتل پس از ارتکاب قتل، لباس مقتول را بیرون آورده و تن خود کرده و از خودش عکس گرفته و با افتخار در فضای مجازی عکس را منتشر و از انتقام صحبت کرده و هنرفر دیگر از کادر درمان را نیز تهدید به قتل کرده بود.»

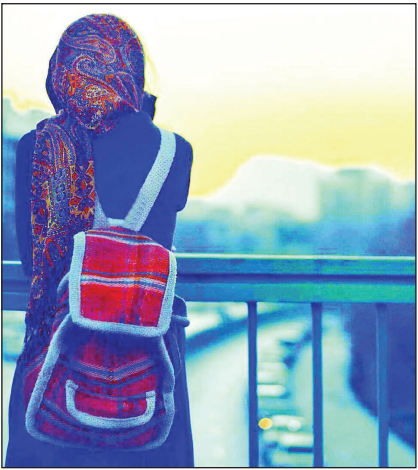
حکم قصاص قاتل روز ۲۰ آبان امسال و یک روز قبل از سالگرد پزشک متخصص اجرا شد اما نکته مهم ماجرا، مراسم تشییع جنازه او بود که قاتل را به عنوان قهرمان و یک فرد شجاع بدرقه کردند. فیلم‌های مربوط به این تشییع جنازه باعث شوکتی و تعجب مردم در شهرهای دیگر شد که بازتاب گسترده‌ای در شبکه‌های اجتماعی داشت. سمیه علیانی، پزشک در شبکه ایکس نوشت: «رفتار مردم پاسوج در تشییع قاتل دکتر داوودی و قهرمان سازی از او، یک پیام ناام برای جامعه پزشکی داشت که پیامد آن برای مردم پاسوج، کوچ پزشکان از این استان و کاهش دسترسی مردم این شهر به متخصصان خواهد بود.»

سپهر امینی، کاربر دیگری نوشت: «چرا بنر تشییع او را با اسلحه‌ای که پزشک را کشته و با آن عکس یادگاری گرفته بود منتشر کردند و زیر آن نوشتند: اسطوره فراموش‌نشده‌ی شجاعت و برادری؟!»

واکنش‌های منفی به نوع تشییع جنازه این قاتل زیاد است اما جامعه‌شناسان می‌گویند که باید این پدیده را در بستر جامعه‌شناسی مطالعه کرد و ریشه این رفتارها را مورد بررسی قرار داد. حسین ایمانی جاجری، جامعه‌شناس می‌گوید: «قطعا شکل برگزاری تشییع جنازه این فرد باید به صورت ویژه و در بستر جامعه‌شناسی مورد مطالعه قرار بگیرد و بعد درباره آن اظهار نظر کرد.»

خبر

کاهش آمار نزاع و فرار از خانه در کشور

نتایج رصد و پایش آسیب‌های اجتماعی ایران از سوی رئیس سازمان امور اجتماعی کشور منتشر شد. سیدمحمد بطحایی درباره اعتیاد، طلاق و مصرف الکل در کشور آمارهای تازه‌ای داده و آنها را جزو ۱۳ آسیب اول اجتماعی کشور خوانده است اما به گفته او برخی شاخص‌ها و آسیب‌های اجتماعی مورد بررسی قرار گرفته، روند کاهشی دارد؛ «مثلا آمار نزاع‌های دسته‌جمعی روند کاهشی داشته و مسیر نزولی به‌خود گرفته است. همچنین آمارهای مربوط به فرار از خانه و نتایج‌های آن چینی و خشونت خانگی رو به کاهش بوده است.»

رئیس سازمان امور اجتماعی کشور در ادامه گفت: یکی از اقداماتی که در سال جاری این سازمان شروع کرده است و تا چند هفته آینده نخستین خروجی آن مشخص می‌شود، ارائه آمار شاخص ترکیبی وضعیت اجتماعی کشور است. چنانچه آسیب‌ها را در کنار هم قرار دهیم و بخواهیم آماری از شاخص ترکیبی وضعیت اجتماعی (شاخص‌های سلبی آسیب‌ها و ایجابی‌ها همچون نشاط اجتماعی، امید به آینده، انسجام ملی) ارائه دهیم، می‌توان مشخص کرد که کدام استان در حال حاضر وضعیت بدتری دارد یا کدام شهرستان وضعیت بحرانی دارد. همچنین می‌توان بر آورد کرد که آیا شهرستانی نسبت به هر حله قبل خود وضعیت بهتری دارد یا در شرایط بدتری به سر می‌برد.

بطحایی با تأکید بر اینکه رسیدن به این‌نتایج حاصل دسترسی به شاخص‌های ترکیبی است، افزود: برای نخستین‌بار خوشبختانه این شاخص ترکیبی در دست تهیه و تولید است و تا هفته‌های آینده نخستین نتایج آن اعلام خواهد شد که براساس این شاخص می‌توانیم قضاوت‌های دقیق و کارشناسی نسبت به پیشرفت و پسرفت شهرستان‌ها و استان‌ها نسبت به وضعیت قبلی خود در حوزه اجتماعی داشته باشیم.

برف شادی

صبح روز گذشته، نخستین سلسامانه بارشی جدی وارد ایران شد و بخشی از استان‌های غربی کشور را برفی و بارانی کرد. تصاویر زیادی از بارش برف و باران توسط خود مردم در شبکه‌های اجتماعی منتشر شد؛ بارش‌هایی که

دل همه مردم را شاد کرد و اندکی آنها را از نگرانی در آورد. کاربری این عکس از رشته کوه برفی گرین از نمای نیاوند را منتشر کرده و نوشته است: «بالاخره کوه‌ها برفی شدند. امیدواریم این بارندگی‌ها دوام داشته باشد و کشور را از

خشکسالی نجات دهد.» باران و برف در کشور همسایه عراق نیز مردم را خوشحال کرد. تصاویری از شکرگزاری مردم در حرم حضرت علی (ع) منتشر شده که صحن طلایی حرم امیرالمومنین (ع) بارانی است.

کشمکش بر سر مهریه

مناظره داغ بین عضو کمیسیون قضایی مجلس و وکیل پایه یک دادگستری درباره «طرح اصلاح قانون مهریه»

طرح اصلاح قانون مهریه در روزهای اخیر سروسادهای زیادی به پا کرده و آقایان از آن خوشحال و خانم‌ها مخالف آن هستند، در این باره چه نظری دارید؟

آذری: این موضوع از طرفی می‌تواند خوب باشد و از سوی دیگر باعث کاهش ضمانت‌اجرائی برای بازپرداخت مهریه شود. در طرح اصلاح مواد، نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و برخی از احکام مهریه که مدتی طولانی در صحن بود و خوشبختانه رأی خوبی آورد، ما به دنبال اصلاح چند نهاد اجتماعی هستیم. یعنی آنچه از آن نهاد مدنظر ما در حمایت از جامعه یا خانواده بود در ۲۰ تا ۳۰ سال اخیر تغییر کرده است. از طرفی زمینه‌دستی مانند کشور ما نیست که ۲۰ هزار زندانی مالی داشته باشیم و از سوی دیگر فلسفه نهاد مهریه از خاستگاه و اصلی خود در ۲۵ سال گذشته فاصله گرفته است. در واقع مهریه که برای صدق و صفا بود و به عنوان هدیه از جانب‌های مسلمان همان سنت هدیه دادن مهریه را مورد توجه قرار دادند و بار مالی را به حوزه‌هایی مانند خرید مسکن یا جهیزیه منتقل کردند تا زوج به این دلیل به زندان نرود. من سال‌های سال قاضی دادگاه خانواده بودم و شاهد بودم که ثبت دعوی نخله، ولایت و حضانت و... داستان غم‌انگیزی دارد و مثلاً وقتی منتهی به حبس زوج می‌شود، قانون خانواده از بین می‌رود. در این طرح منظور ما زوج یا زوج نیست و منظور خانواده است.»

مقدس: شما می‌گویید این طرح در صحن مجلس بوده و اخیراً هم کلیات آن تصویب شده، اما من می‌خواهم ببرسم پیش از این قانونی برای حمایت از زنان تصویب شده یا خیر؟ مثلاً قانون منع خشونت علیه زنان را که ۱۰ سال است روی میز مانده، آیا مجلس نمی‌توانست آن را رد دست بگیرد و تصویب کند؟ درباره این طرح که حدود ۱۳ سال است پیش‌نویس آن آمده می‌گویند در صف بوده و فوق‌العاده است! آیا طرح‌های مهریه تمی نبوده مانند بررسی قتل فرزند توسط پدر که هیچ‌گونه قصاص انجام نمی‌شود؟ آیا این قانون را نباید در حد تعزیرات اصلاح کنیم؟ به نظر من جامعه حقوقی ما به صورت یکطرفه و جانبدارانه به سمت حمایت از جامعه مردان پیش می‌رود و با یک ضرر فاحش برای زنان مواجه هستیم. ما هم با حبس مخالف هستیم چون مرد همان یک سکه را هم نمی‌تواند بدهد اما آیا قوانین دیگر خانواده را که پازل بسیار بزرگی است اصلاح کرده‌اید یا همین یک مهریه را اصلاح کردید؟

چه تعداد زندانی مهریه داریم و قانون جدید چه کمکی به کاهش آن می‌کند؟

مقدس: هر قانونی از جمله پرداخت دین مهریه باید ضمانت‌اجرائی داشته باشد. زمانی که شما به عنوان قانونگذار، پرداخت ۱۴ یا ۱۰ سکه از کل مهریه را به اسم قانون مطرح می‌کنید، در واقع راه فرار از دین و یا به عبارتی پرداخت آنچه ضمن عقد، توافق شده و در محضر به ثبت رسیده را برای مردان باز می‌کنید. این خلأ قانونی و البته یک طرفه به نفع مردان در ارتباط با قانون وحدت رویه‌ای که به تازگی مورد اصلاح (دارندگی ضمانت‌اجرائی کیفری با توجه به زمان ارائه دادخواست و صدور رأی قطعی) قرار داده‌اند نیز وجود دارد. بدین معنی که با وجود بروز برخی فرار از دین‌ها مانند انتقال صوری مال به غیر یا هدف عدم پرداخت مهریه، قانونگذار در صدد ضمانت‌اجرائی کیفری نیست تا حقوق زنان حراست شود. چرا؟ چون در اصلاحیه ۱۳۹۱ آمده که زمان ارائه دادخواست باید برابر آنچه در قانون وحدت رویه لحاظ شده، باشد. این چطور ممکن است؟ دعوی خانوادگی با سایر اختلافات مالی تفاوت دارد. زوج و زوجه ممکن است فاصله شروع اختلافاتشان و بعدتر، ارائه دادخواست طلاق و مطالبه مهریه از یک روز تا یک سال طول بکشد؛ بازه زمانی‌ای که به فرار از دین مردان می‌انجامد و قانونگذار به آن اهمیت نمی‌دهد. شما اگر مدعی احیای حقوق زنان هستید باید این بازه زمانی را به یک تا ۲ سال قبل از ارائه دادخواست طلاق و مطالبه مهریه، تغییر دهید.

گزارش

گروه گزارش | «مهریه» کلیدواژه‌ای است که این روزها زیاد آن را می‌شنویم به خصوص در صحن مجلس و از سوی نمایندگان خانه ملت که روی موضوع «طرح اصلاح قانون مهریه» کار می‌کنند و کلیات آن را در هجدهم آبان سال جاری با ۹۷ رأی موافق، ۳۸ رأی مخالف و ۷ رأی ممتنع در صحن علنی مجلس تصویب کردند؛ طرحی که مردان بیشترین موافقان آن و زنان بیشترین مخالفان آن هستند چرا که به موجب این طرح سقف مهریه برای زندانی شدن زوج از ۱۱۰ سکه به ۴ سکه کاهش می‌یابد. همچنین اصلاحات در حق حبس زنان صورت می‌گیرد که به موجب آن اگر اعسار زوج پذیرفته نشود یا مهریه تقسیت شود و نخستین قسط پرداخت شود، یا در صورتی که زوج به حق حبس خود استناد کند و بخشی از مهریه را پرداخت کند، حق حبس زوج ساقط خواهد شد.

همچنین طبق این طرح، تغییراتی در تبصره ماده ۱۱۳۰ قانون مدنی نیز ایجاد شده که اگر زوجه در عسر و حرج باشد، می‌تواند دادخواست طلاق دهد. این حالت در صورتی محقق می‌شود که زوجه حداقل ۲ سال متوالی جدا از زوج زندگی کند و به تشخیص دادگاه نسبت به او کراهت شدید داشته باشد. در مشاوره پیش از طلاق هم به منظور تحکیم مبانی خانواده، تمامی دادخواست‌های طلاق توافقی، طلاق به درخواست زوج یا زوجه، مطالبه نفقه، تمکین و نشوز به مراکز مشاوره ارجاع داده می‌شود و این مراکز باید ظرف ۳ ماه نتیجه را اعلام کنند. به همین دلیل مناظره‌ای در تلویزیون همشهری با حضور علی آذری، عضو کمیسیون قضایی مجلس و قاضی دیوان عالی کشور و سمیرا مقدسی، وکیل پایه یک دادگستری بر گزار شد که چکیده‌ای از آن را می‌خوانید. مشروح این گفت‌وگو و داغ را هم می‌توانید در تلویزیون همشهری ببینید.

چرا دیگر قوانین مربوط به زنان در مجلس تصویب نشده است؟

آذری: نگاه قانونگذار بر پیشگیری از بیراهه رفتن نهادها و جلوگیری از ضرر است و ما قوانین را در قالب خانواده بررسی می‌کنیم، اما در توضیح دلیل تصویب‌نشدن برخی از قوانین حامی زنان باید بگویم در کمیسیون‌های مشترک طرح‌هایی مانند طرح‌های حامی زنان که مورد بررسی قرار می‌گیرند، به قفه ما متصل هستند و قانونگذار نمی‌تواند بدون نگاه به قفه وارد قانونگذاری شود. ما قفه پویا و از علما انتظار داریم که قفه امروز را با جامعه امروز تطبیق دهند و در کمیسیون قضایی هم مسئله‌ای که پیگیری می‌کنیم، همین امر است. کشورهای مسلمان به متن شرع در این باره عمل می‌کنند.

مقدس: شما می‌گویید که کشورهای مسلمان به متن شرع عمل می‌کنند، ما هم دقیقاً همین را می‌خواهیم. متن شرع و قانون مدنی ما چه می‌گوید؟ ماده ۱۱۴۶ ما می‌گوید طلاق خلع، وقتی که از طرف زن هست و کراهت شدید داشت و از کلیه حقوق مادی خود گذشت، قاضی باید طلاق او را صادر کند. آیا در عمل هم چنین چیزی را می‌بینیم؟ شما که قاضی خانواده بودید، بفرمایید که طلاق خلع با گذشت تمام حقوق زن توسط دادگاه‌ها اجرا می‌شود یا خیر؟ شرع ما درباره طلاق خلع اجرایی نمی‌شود چرا که بخشنامه یوشنکی برای قاضی می‌آید که طلاق از طرف زن را سخت بگیرد. من نمی‌دانم چرا سختی‌ها باید از طرف زنان باشد؟ آیا برای مردی که اقدام به طلاق می‌کند، چنین فکری برای او می‌شود؟ متن قانون و قاضی پشت اوست و هر زمان می‌خواهد طلاق می‌دهد و حالا هم که مهریه ندارد بدهد، باشد با قسط‌بندی در آینده آن شاءالله خواهد داد. اما زن این طرف ماجرا چه؟ هیچ چیز. متن ۱۱۴۶ همین الان اجرایی شود ما هیچ اصلاحی نیاز نداریم.

آذری: ۲۴ تا ۲۵ هزار زندانی به‌دکار مالی (تا ۷ هزار نفر با موضوع بدهی مهریه) داریم، برای خیلی از آن زندانی‌ها و طرف دعوی آنها این مجازات به معنای واقعی مناسب نیست. در حوزه مطالبه و پرداخت مهریه نیز ضمانت‌اجرائی کیفری همیشه منجر به خبری که هدف سنت شرع از نکاح و ازدواج بوده، نمی‌شود. پس ما باید به دنبال راهکارهای دقیقی باشیم که از شکل گیری مشکلات جدیدتر جلوگیری کند. اگر مرد به زندان

بیفتد یعنی مانع تأمین

مهریه از سوی او شده‌ایم، پس احیای حقوق زن به تعویق می‌افتد؛ حقوقی که دیگر موارد مانند حضانت فرزند را نیز در ادامه دربر خواهد گرفت.

